

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ НАВАНТАЖЕННЯ ЕНЕРГОСИСТЕМИ З УРАХУВАННЯМ ТЕМПЕРАТУРИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Колесніченко А.Б., к.т.н., ст.викладач, Чайка Д.П., магістрант
НТУУ «КПІ», кафедра електричних станцій

Вступ. Формування сумарного графіку навантаження енергосистеми (ЕС) відбувається під впливом комплексу різних факторів. Їх поділяють на регулярні (детерміновані) і нерегулярні (стохастичні).

Перші є регулярними внаслідок того, що їх можна передбачити з певною точністю. До них відносять стійкі виробничі цикли, астрофізичні цикли (зміна дня і ночі), сезонні коливання метеофакторів. Саме ця група визначає циклічність навантаження (добову, тижневу, тощо). Нерегулярні фактори обумовлюють відхилення графіків навантаження від певних тенденцій. До них відносяться різкі зміни погодних умов, позапланові, в тому числі аварійні, коригування схем електричних мереж, тощо. Ці явища (події) не можуть бути передбаченими з наперед визначеною точністю.

Вплив метеофакторів, зокрема температури навколишнього середовища, на експлуатаційні режими енергосистем в останні роки значно посилюється внаслідок проблем з поставками палива і, як наслідок, орієнтацією більшості споживачів, особливо в комунально-побутовому секторі, на електричне опалення.

Постановка задачі. Враховуючи важливість забезпечення споживачів мінімально необхідним обсягом електричної енергії (ЕЕ), постає проблема прогнозування електричного навантаження ЕС.

Матеріали дослідження.

Безпосередній вплив температури навколишнього середовища оцінюється витратами електроенергії на обігрів житлових і громадських приміщень, промислових і сільськогосподарських об'єктів. Коливання температури обумовлюють зміни в запланованому обсягу електроенергії на обігрів, при цьому варто зазначити, що найбільш значні коливання температури спостерігаються саме у зимовий період, тобто в опалювальний сезон.

За існуючими оцінками близько четвертої частини енергетичного балансу країни йде на потреби опалення. З коливаннями температури також пов'язані зміни у витратах електроенергії на вентиляцію, охолодження (перш за все, у промислових холодильних системах) і кондиціонування. У виробництві з електротермічною технологією спостерігається непряма залежність додаткових витрат електроенергії, пов'язаних з температурою навколишнього повітря, наслідком чого є зміна електроспоживання на власні потреби електрообладнання таких об'єктів. Зниження температури в зимовий період призводить до різкого зростання споживання ЕЕ рельсовим транспортом, яке спрямовано на компенсацію зменшення коефіцієнту тертя.

Прогноз було проведено згідно даних на день максимуму електроспоживання кожного місяця 2011 - 2013 років в ОЕС України [1].

Аналіз показав, що навантаження в ЕС досягає максимальних значень в кінці січня, а потім знижується до початку червня. З жовтня спостерігається зростання і максимальні значення знову досягаються в грудні.

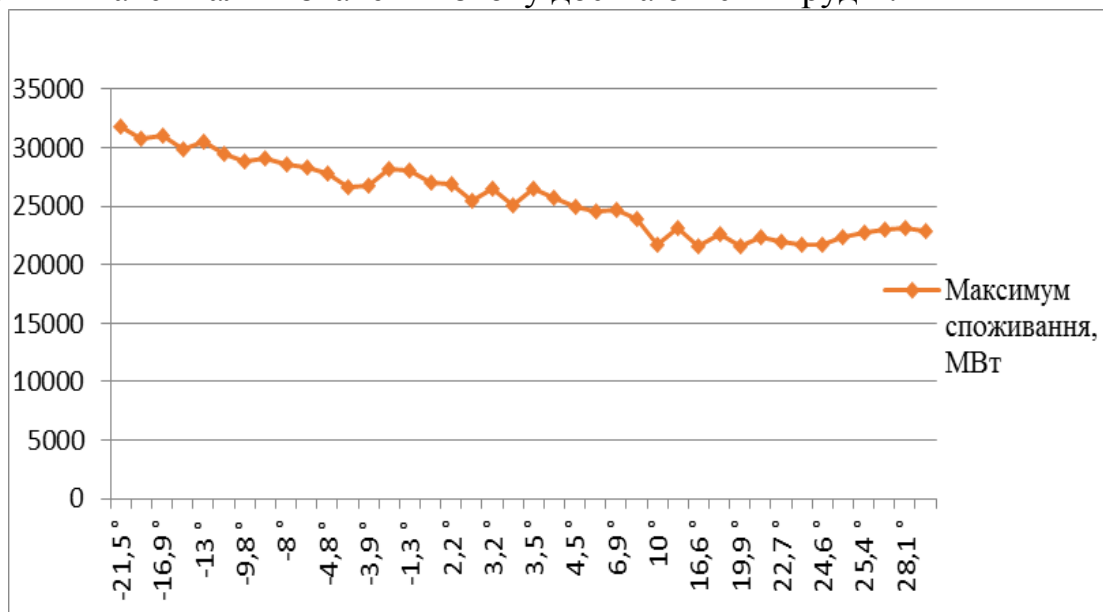

Рисунок 1 –Графік залежності навантаження від температури

Встановлена пропорційність значень температурних змін графіку навантаження, де максимум графіка навантаження відповідає мінімальній температурі. Спостерігається лінійна залежність, тому очікувана пряма буде мати вигляд

$$y = ax + b.$$

Розрахований коефіцієнт лінійної парної кореляції [2] склав -0,944. Зв'язок між ознакою y та фактором x сильний і прямий. Це дозволяє проводити прогнозування з високою точністю. Середньоквадратична помилка склала 2,86%, що є допустимою величиною в інженерних розрахунках і виключає необхідність застосування більш складної (як правило, нелінійної) форми моделі $y(x)$ або включення в рівняння більшого числа факторів.

Висновок. Отримана лінійна залежність між температурою та навантаженням є досить точною, отже може використовуватися для прогнозування споживання по ОЕС України.

Перелік посилань

1. Сайт Державного підприємства "Національна енергетична компанія Укренерго" - <http://www.ukrenergo.energy.gov.ua>.
2. Айвазян С. А. и др. Прикладная статистика: Исследование зависимостей: Справ. изд. / С. А. Айвазян, И. С. Енюков, Л. Д. Мешалкин; Под ред. С. А. Айвазяна. — М.: Финансы и статистика, 1985. — 487 с.